

81 000 Podgorica, Džordža Vašingtona br. 51, 348

Montenegro, tel: +382 20 234 114, fax: +382 20 234 368

E-mail: info@cedem.me www.cedem.me

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Podgorica, 31. avgust 2016.

Poštovani predstavnici medija,

Centar za demokratiju i ljudska prava-CEDEM je Državnoj izbornoj komisiji uputio **zahtjev za slobodan pristup informacijama u vezi sa kontrolom prikupljanja potpisa birača za podršku izbornim listama** koje će biti kandidovane na parlamentarnim izborima zakazanim za 16.oktobar tekuće godine. Kako postoji opravdana sumnja da će pojedine izborne liste proces pikupljanja potpisa birača izvršiti na nedozvoljen način, skrećemo pažnju na sledeće:

1. Pozivamo **Državnu izbornu komisiju da saopšti metodologiju po kojoj će vršiti provjeru prikupljenih potpisa birača**, tj. provjeru da li je svojim potpisom izbornu listu podržao samo jedan birač, i na taj način preduprijeti moguće zloupotrebe i falsifikovanje potpisa birača od strane onih podnosilaca izbornih lista koji izbore koriste isključivo u svrhu pridobijanja sredstava iz državnog budžeta na nedozvoljen način. Očekujemo da DIK omogući tehnološko rješenje po kojem bi svaki građanin ukucavanjem svog JMB u određenu aplikaciju mogao provjeriti da li je potpisnik neke izborne liste i koje.
2. Takođe, apelujemo i na **podnosiocima svih izbornih lista da omoguće uvid u prikupljene potpise** svim zainteresovanim posmatračima akreditovanim za posmatranje izbora, i na taj način demonstriraju spremnost da u izborni postupak udju na zakonit i transparentan način.
3. Podjećamo **građane/birače da svojim potpisom mogu podržati samo jednu izbornu listu**, te da davanje potpisa suprotno ovoj odredbi podliježe njihovoj prekršajnoj odgovornosti, u iznosu od 500 do 2000 eura.

Analiza rezultata parlamentarnih izbora od obnove nezavisnosti do danas pokazuje da je **određeni broj podnosilaca izbornih lista osvojio značajno manji broj glasova na izborima u odnosu na broj potpisa** prikupljenih za njihovu kandidaturu. Prema nezvaničnim najavama,

očekuje se da će na narednim izborima učestvovati između 15 i 20 podnosilaca izbornih lista, koje ukupno moraju prikupiti najmanje između 60 000 i 70 000 potpisa birača ili oko 11% ukupnog biračkog tijela. Ovaj podatak, ali i praksa višegodišnjeg odsustva jasne, valjane i transparentne kontrole procesa prikupljanja potpisa birača i kandidovanja izbornih lista od strane Državne izborne komisije, dovode u ozbiljnu sumnju mogućnost pojedinih podnosilaca izbornih lista da na zakonit način prikupe potrebne potpise.

Imajući u vidu zakonsku obavezu **Državne izborne komisije da izbornu listu utvrđuje u roku od 48 sati nakon njenog podnošenja**, kao opravdano nameće se pitanje na koji način će Komisija provjeravati potpise birača koji su dali podršku izbornim listama. Ovo posebno imajući u vidu da DIK nema mogućnost vršenja kontrole potpisa birača elektronskim putem za one podnosiocce izbornih lista koji se eventualno odluče da potpise prikupljanju na ovaj način.

Takođe, mišljenja smo da je odredbe Krivičnog zakona Crne Gore, u poglavlju koje se odnosi na krivična djela protiv izbornih prava, potrebno dopuniti u smislu uvođenja falsifikovanja potpisa birača kao posebnog krivičnog djela.

CEDEM je podnio prijavu Državnoj izbornoj komisiji za akreditovanjem svojih posmatrača kako bi se uključili u izborni proces i pružili logističku pomoć Komsiji u pogledu monitoringa zakonitog prikupljanja potpisa od strane izbornih lista. Iako svjesni mogućih ograničenja koja nameće Zakon o zaštiti ličnih podataka u pogledu vršenja monitoringa prikupljanja potpisa birača, cijenimo da je u ovom trenutku **nužno zaštititi javni interes, kako se ne bi manipulisalo podrškom izbornim listama, krivotvorila volja birača i u krajnjem, zluopotrebljavala sredstva iz državnog budžeta.**

S poštovanjem,

CEDEM – Centar za demokraciju i ljudska prava